

Colecția Viața în Hristos.

Seria Mărgăritare

1

**Cuviosul Teognost
Sfântul Amfilohie de Iconium**

Cuvinte despre pocăință și moarte

Traducere din limba greacă veche de Laura Enache

Ediție îngrijită, introducere și note de Pr. Dragoș Bahrim

Carte tipărită cu binecuvântarea

Înaltpreasfintitului

TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA

Iași, 2014

Că nu trebuie creștinul să se teamă de moarte, ci să se pregătească pentru ea prin pocăință și mărturisire

1. (1) Există o singură moarte, păcatul, căci este pierzania sufletului¹, iar moartea trupească este înfricoșătoare cu numele, nu și în realitate. Și toți oamenii ne primjduim să pătimim o patimă irațională cu totul, pe de o parte nu ne temem să-L lovim pe Dumnezeu prin păcat, iar pe de altă parte ne temem de această moarte naturală. Așadar, nimic din cele omenești nu sunt înfricoșătoare, ci numai păcatul, nici sărăcia, nici boala, nici ocară, nici necinștea, nici batjocura, nici moartea însăși pentru cei ce știu să filosofeze². Adevărata nenorocire este să-L mâniem pe Dumnezeu, Făcătorul, Cel ce ne hrănește și Binefăcătorul.

(2) Pentru ce te temi de moarte? Spune-mi mie. Fiindcă ea te scoate îndată din hărțuielile vieții și din tulburările ei și te trimite la viața cea netulburată. Pentru ce-l plângi pe cel plecat din vâltoarea celor de aici către

---

¹ Sfântul Grigorie de Nazianz, *Oratio XVIII*, PG 35, 1041A 14-15.

² Cf. Sfântul Ioan Damaschin (?), *Vita Barlaam et Ioasaph*, 18, PG 96, 1017 A 3-6.

limanul cel liniștit, unde și tu te vei duce peste puțină vreme? Păcătos era? Bucură-te, fiindcă i s-au tăiat lui cele ale păcatului și s-a oprit prin moarte faptul de a păcătui, și slăvește-L pe Cel care l-a luat mai înainte de a se afunda în adâncul unor și mai mari rele. Dar poate era drept? Încă și mai mult bucură-te, mulțumind Domnului, Celui ce și-a luat propria comoară spre odihnă veșnică. Numai pentru păcat plângi și varsă lacrimi. Căci acesta este moartea sufletului nemuritor, care a înnegrit și a mânjit frumusețea cea după chip. Pentru păcat orice lacrimă să curgă, și să nu înceteze să slobozească suspin din adâncul inimii. Căci ni s-a poruncit numai să ne întristăm și să plângem puțin pentru cel adormit în Hristos, dintr-o compătimire naturală, atât cât să nu părem neîndurerați celor apropiați, iar nu să ne zbuciumăm și să tânguim cu amar, *precum cei ce nu au nădejdea învierii*³.

(3) Nu-L vezi pe Hristos plângând în liniște pentru Lazăr⁴? Și aceasta ca să ne dea nouă o pildă de învățătură, astfel încât întru toate să plângem cu măsură pentru cei ce mor și nu să ne tânguim mai mult decât se cuvine. Așa cum spune cineva dintre sfinți, *de aceea îl plânge Hristos pe Lazăr, pentru că avea să-l învieze, nu pentru că a adormit*⁵, ca și cum ar zice surorilor aceluia: „Pentru voi care vă tânguți acum sunt silit ca pe cel ce a ajuns

---

³ I Tes. 4, 13.

⁴ Cf. In 11, 35.

⁵ Sursă neidentificată.

la limanul cel liniștit iarăși să-l scot prin înviere la viața aceasta cu multe dureri și cu multe valuri, de la odihnă la necazuri și chinuri și ispite”. Căci *moartea este odihnă bărbatului*, precum zicea Iov⁶. Sau mai degrabă a lăcrimat Domnul și pentru stricăciunea care vine firii din pricina păcatului și pentru felul în care neascultarea ne-a gătit nouă moarte în locul nemuririi, pe care am primit-o din neluare aminte.

(4) Așadar, la fel trebuie să facem și noi, precum am învățat. Căci ce zice înțeleptul? *Pentru cel mort plângi, că-i lipsește lumina. Pentru cel nebun, plângi că-i lipsește mintea. Puțin plângi pentru mort, pentru că s-a odihnit, dar viața celui nebun mai rea este decât moartea*⁷. Plângi neîn-cetat însă, dacă-ți stă în putere, toate câte ai greșit spre curățirea din nou a Sfântului Botez, întocmai ca niște prunci care, primind Sfântul Botez, iarăși îl întinăm prin păcat în viața de după el. Iar dacă lacrima este de prisos pentru tine, cu mila și harul lui Dumnezeu, plângi și pentru tot cel întristat și necăjit prin dragoste sinceră, întristându-te împreună cu aproapele și mângâindu-l pe el. Căci așa ni se poruncește de către Apostol *să ne bucurăm cu cei ce se bucură și să plângem cu cei ce plâng*⁸ și astfel să ne însușim cele ale aproapei.

(5) Iar moartea este o datorie comună și necesară; nici nu te teme, nici nu te îndurera pentru ea, tânguindu-te

---

⁶ Iov 3, 13, 17.

⁷ Înț. Sir. 22, 9-11.

⁸ Rom. 12, 15.